

4. Baggrunden for forslaget

Det nuværende afgiftssystem er ikke længere hensigtsmæssigt.

Hidtil har afgiftsfavorisering medvirket til, at naturgasselskaberne har kunnet nedbringe den gæld, som er oparbejdet i forbindelse med etableringen af gasinfrastrukturen. En fortsat stigning i afgiftsfavoriseringen er ikke nødvendig for at tilgodese hensynet til en hensigtsmæssig gældsafvikling.

Yderligere er det betænkeligt at give naturgassælgerne et uforholdsmæssigt stort incitament til udbygning af naturgasnettet ud over det, der kan forklares ved almindelige forretningsmæssige hensyn samt hensynet til regeringens miljø- og energipolitik. Også ved fuld energiafgift vil der være afgiftsmæssige incitament for forbrugerne til anvendelse af naturgas svarende til naturgassens miljømæssige fortrin med hensyn til svovl og CO₂, men gassælgerens salgscitament vil blive mindre.

Endelig har det været en forudsætning for de gunstige afgiftsregler, at disse alene skulle bidrage til at afvikle gasselskabernes uforholdsmæssig store gældsbyrde.

Mens afgiftsfrigtagelsen tidligere har vist sig at have været nødvendig for at sikre gasselskabernes økonomi i forbindelse med udbygningen af transmissions- og distributionsnettet, har det ikke været meningen, at gassen skulle sælges på gunstigere afgiftsvilkår til forbrugerne end den fordel, der følger af gassens miljøfordele f.eks. med hensyn til CO₂ og svovludledning.

Allerede fordi den nuværende afgiftsfavorisering af naturgas efter regeringens vurdering er uhensigtsmæssig, foreslås afgiftsordningen ændret. Desuden vil en omlægning af afgiftsreglerne vise sig nødvendig ved gennemførelsen af et mere åbent marked for gas.

I 1991 indledte Kommissionen traktatkrænkelsessager mod Danmark og en række andre medlemslande for opretholdelse af særrettigheder i forbindelse med import af naturgas. Som udløber heraf traf regeringen i april 1994 beslutning om at ophæve DANGAS' import-eneret med øjeblikkelig virkning. Samtidig traf regeringen en principiel beslutning om, at DANGAS' øvrige enerettigheder ophæves i forbindelse med sikring af en overgangsordning for det danske naturgasprojekt under visse betingelser. Endelig traf regeringen en principiel beslutning om, at der gennemføres en omlægning af støtten til naturgasprojektet.

Regeringen tilkendegav desuden over for Kommissionen, at det er en forudsætning for en tilpasning af den danske naturgassektor til det kommende indre naturgasmarked, at der sikres en overgangs-

ordning for Danmark, der i en periode tillader en vis beskyttelse/støtte til naturgasprojektet.

I forbindelse hermed tilkendegav regeringen over for EU-Kommissionen, at man ville udarbejde en samlet plan for en omlægning af sektoren. DANGAS og de regionale naturgasselskaber blev i forlængelse heraf anmodet om at indlede forhandlinger om et nyt aftalegrundlag til afløsning af den nuværende såkaldte 4. juni-aftale af 1987 samt drøfte en strukturtilpasning med henblik på at styrke den danske naturgassektors konkurrenceevne.

DANGAS og de regionale selskaber har imidlertid ikke kunnet opnå enighed om vilkårene i et nyt aftalegrundlag eller i første omgang en midlertidig aftale omfattende mængder ud over de 2,6 mia. m³ årligt, som er omfattet af 4. juni-aftalen. Heller ikke drøftelser om en eventuel tilpasning af naturgassektorens struktur har ført til noget resultat. I forbindelse med drøftelser af naturgassektorens struktur har de regionale selskaber anført, at den nuværende struktur med adskillelse af transmission og distribution er den bedste, også set i lyset af det kommende EU-direktiv på naturgasområdet. De fremtidige markedsvilkår vil afgøre, om der bliver behov for ændringer eller tilpasninger.

Allerede i februar 1992 fremlagde Kommissionen et forslag til direktiv om fælles regler for et indre marked for naturgas. I 1994 reviderede Kommissionen direktivforslaget efter EU-Parlamentets førstebehandling. Forhandlingerne om gasdirektivet har dog afventet resultaterne af forhandlingerne om Kommissionens parallelle direktivforslag om det indre marked for elektricitet. EU's ministerråd har nu vedtaget eldirektivet, og forhandlingerne om naturgasdirektivet er nu genoptaget.

I samme tidsrum foregår der også i andre EU-lande organisatoriske og strukturelle tilpasninger til det indre marked. I de senere år er der endvidere sket en udvidelse og sammenbinding af de europæiske naturgasnet. Handelen med naturgas hen over grænserne i EU er tiltagende, ligesom tilførslen af gas fra lande uden for EU er stigende.

Regeringen foreslår på denne baggrund, at den nuværende favorisering af naturgas via lavere energifgifter reduceres fra 1997 og bringes til ophør senest ved udgangen af 2008.

Tilpasningen til ophør af afgiftsfavoriseringen foreslås gennemført i to tempi.

I første omgang, der går fra ikrafttrædelsen i 1997 til senest udgangen af år 2000, og hvor afgiftsreglerne er specificeret i dette forslag, vil der blive givet særlige lempelser i form af:

- energiafgiftssatsen fastsættes til 75 pct. af olieaf-